

Algemene wet gelijke behandeling

Artikel 1

1 In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. onderscheid: direct en indirect onderscheid, alsmede de opdracht daartoe;
- b. direct onderscheid: indien een persoon op een andere wijze wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat;
- c. indirect onderscheid: indien een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen met een bepaalde godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid of burgerlijke staat in vergelijking met andere personen bijzonder treft.

2 *Onder onderscheid op grond van geslacht wordt mede verstaan onderscheid op grond van geslachtskenmerken, genderidentiteit en genderexpressie.*

3 Onder direct onderscheid op grond van geslacht wordt mede verstaan onderscheid op grond van zwangerschap, bevalling en moederschap.

4 *Onder onderscheid op grond van seksuele gerichtheid wordt verstaan affectionele gerichtheid op een andere persoon, ongeacht het geslacht van die andere persoon.*

Artikel 2

1 Het in deze wet neergelegde verbod van onderscheid geldt niet ten aanzien van indirect onderscheid indien dat onderscheid objectief gerechtvaardigd wordt door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.

2 Het in deze wet neergelegde verbod van onderscheid op grond van geslacht geldt niet:

- a. in gevallen waarin het geslacht bepalend is en
- b. in gevallen waarin het de bescherming van de vrouw betreft, met name in verband met zwangerschap en moederschap.

3 [...]. (positieve verplichtingen)

4 Het in deze wet neergelegde verbod van onderscheid op grond van ras geldt niet:

- a. in gevallen waarin uiterlijke kenmerken die samenhangen met het ras van een persoon bepalend zijn, mits het doel legitiem en het vereiste evenredig aan dat doel is;
- b. indien het onderscheid betrekking heeft op uiterlijke kenmerken die samenhangen met het ras van een persoon en vanwege de aard van de betrokken specifieke beroepsactiviteit of de context waarin deze wordt uitgeoefend, een wezenlijk en bepalend beroepsvereiste vormt, mits het doel legitiem is en het vereiste evenredig aan dat doel is.

5 [...]. (uitzondering nationaliteit)

6 *Het in deze wet neergelegde verbod van onderscheid op grond van seksuele gerichtheid geldt niet in gevallen waarin het de bescherming van de rechten van anderen betreft.*

7 Bij algemene maatregel van bestuur worden de in het tweede, vierde en vijfde en zesde lid, onderdeel b, bedoelde gevallen nader omschreven.

Artikel 5

1 Onderscheid is verboden bij:

- a. de aanbidding van een betrekking en de behandeling bij de vervulling van een openstaande betrekking;
- b. arbeidsbemiddeling;
- c. het aangaan en het beëindigen van een arbeidsverhouding;
- d. het aanstellen tot ambtenaar en het beëindigen van het dienstverband van een ambtenaar;
- e. arbeidsvoorwaarden;
- f. het laten volgen van onderwijs, scholing en vorming tijdens of voorafgaand aan een arbeidsverhouding;
- g. bevordering;
- h. arbeidsomstandigheden.

2 Het eerste lid laat onverlet dat:

- a. een instelling op godsdienstige of levensbeschouwelijke grondslag,
- b. een instelling van bijzonder onderwijs, of
- c. een instelling op politieke grondslag,

ten aanzien van personen die voor haar werkzaam zijn onderscheid mag maken op grond van godsdienst, levensovertuiging of politieke gezindheid, voor zover deze kenmerken vanwege de aard van de betrokken specifieke beroepsactiviteit of de context waarin deze wordt uitgeoefend een wezenlijk, legitiem en gerechtvaardigd beroepsvereiste vormen, gezien de grondslag van de instelling. Een zodanig onderscheid mag niet verder gaan dan passend is, gelet op de houding van goede trouw en loyaliteit aan de grondslag van de instelling die van de voor haar werkzame personen mag worden verlangd, en mag niet leiden tot onderscheid op een andere in artikel 1 genoemde grond, onverminderd artikel 2, eerste lid.

2a [..]

3 Het eerste lid is niet van toepassing indien:

- a. de werkverhouding een privékarakter heeft,
- b. het verschil in behandeling berust op een kenmerk dat verband houdt met godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat, en
- c. dat kenmerk vanwege de aard van de betrokken specifieke beroepsactiviteit of de context waarin deze wordt uitgeoefend, een wezenlijk en bepalend beroepsvereiste vormt, mits het doel legitiem is en het vereiste evenredig is aan dat doel.

4 het eerste lid is niet van toepassing indien het verschil in behandeling berust op de seksuele gerichtheid van de betrokkene:

- a. uitsluitend indien die seksuele gerichtheid, als daaraan uiting zou worden gegeven, strafbare feiten zou opleveren; en
- b. die seksuele gerichtheid, vanwege de aard van de betrokken specifieke beroepsactiviteit of de context waarin deze wordt uitgeoefend, in strijd moet worden geacht met de bescherming van de rechten van anderen.

4 5 6 [..]

Artikel 7

1 Onderscheid is verboden bij het aanbieden van of verlenen van toegang tot goederen of diensten en bij het sluiten, uitvoeren of beëindigen van overeenkomsten ter zake, alsmede bij het geven van loopbaanoriëntatie en advies of voorlichting over school- of beroepskeuze, indien dit geschiedt:

- a. in de uitoefening van een beroep of bedrijf;
- b. door de openbare dienst;
- c. door instellingen die werkzaam zijn op het gebied van volkshuisvesting, welzijn, gezondheidszorg, cultuur of onderwijs of
- d. door natuurlijke personen die niet handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf, voor zover het aanbod in het openbaar geschiedt.

2 [...].

3 Het eerste lid, onderdelen a en d, is niet van toepassing indien:

- a. de rechtsverhouding een privé karakter heeft,
- b. het verschil in behandeling berust op een kenmerk dat verband houdt met godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat, en
- c. het verschil in behandeling door een legitiem doel wordt gerechtvaardigd en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.

4 het eerste lid is niet van toepassing indien het verschil in behandeling berust op de seksuele gerichtheid van de betrokkene:

- a. uitsluitend indien de seksuele gerichtheid, als daaraan uiting zou worden gegeven, strafbare feiten zou opleveren; en
- b. die seksuele gerichtheid, vanwege de aard van de betrokken specifieke beroepsactiviteit of de context waarin deze wordt uitgeoefend, in strijd moet worden geacht met de bescherming van de rechten van anderen.

Besluit Gelijke behandeling

Artikel 1

1 Als gevallen waarin het geslacht bepalend is, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel a, van de Algemene wet gelijke behandeling, alsmede waarin het de bescherming van de vrouw betreft, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b, van die wet, worden aangemerkt die gevallen die behoren tot één of meer van de volgende categorieën:

- a. de toegang tot de beroepsactiviteiten en de hiervoor noodzakelijke opleidingen, bedoeld in artikel 1 van het Besluit beroepsactiviteiten waarvoor het geslacht bepalend kan zijn;
- b. de bescherming van de gezondheid alsmede de geneeskundige behandeling of verzorging, waaronder begrepen geneeskundig onderzoek, in verband met zwangerschap, moederschap, de voortplantingsfunctie van de mens of anderszins de lichamelijke verschillen tussen mannen en vrouwen betreffende, voor zover voor een doelmatige bescherming dan wel behandeling of verzorging onderscheid op grond van geslacht nodig is;
- c. de bescherming van de zedelijkheid van personen jonger dan zestien jaar;
- d. het gebruik van sanitaire voorzieningen, baden, sauna's of slaap- of kleedruimten die zijn bestemd voor gebruik door twee of meer personen, voor zover voor mannen en vrouwen gelijkwaardige voorzieningen aanwezig zijn;

e. de bescherming tegen of bestrijding van seksueel geweld of seksuele intimidatie of de hulpverlening aan slachtoffers van seksueel geweld of seksuele intimidatie, voor zover voor een doelmatige bescherming, bestrijding of hulpverlening onderscheid op grond van geslacht nodig is;

f. de deelname aan schoonheidswedstrijden voor zover het geslacht van belang is in verband met het doel van de wedstrijd;

g. de deelname aan activiteiten op het terrein van spel of sport, voor zover een relevant verschil bestaat tussen de gemiddelde prestaties van mannen en vrouwen, dan wel voor zover het de toelating tot voor mannen en vrouwen gescheiden activiteiten in internationaal verband betreft en in internationaal verband afspraken zijn gemaakt of regels gelden die meebrengen dat eisen worden gesteld aan het geslacht van de deelnemers;

h. de verzekering van een risico dat afhankelijk is van het leven van een persoon tegen een van het geslacht van die persoon afhankelijke premie, voor zover het verschil in levensverwachting tussen mannen en vrouwen het verschil in premie redelijkerwijs meebrengt, tenzij:

1°. de verzekeringsovereenkomst op of na 21 december 2012 is gesloten,

2°. in de overeenkomst op of na 21 december 2012 een wijziging is aangebracht, waarmee alle partijen uitdrukkelijk moeten instemmen, of

3°. een partij die voor het sluiten van de overeenkomst vereiste instemming laatstelijk heeft betuigd op of na 21 december 2012;

i. het verlenen van diensten die uitsluitend kunnen worden verleend aan mannen dan wel vrouwen.

Artikel 2

Als gevallen waarin uiterlijke kenmerken die samenhangen met het ras van een persoon bepalend zijn, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Algemene wet gelijke behandeling worden aangemerkt, die gevallen die behoren tot één of meer van de volgende categorieën:

a. de uitoefening van het beroep of de activiteit van acteur, danser of kunstenaar, voor zover het beroep of de activiteit betrekking heeft op het vertolken van een bepaalde rol;

b. de uitoefening van het beroep of de activiteit van mannequin die bepaalde kledingstukken moet tonen door deze te dragen, van model voor beeldend kunstenaars, fotografen, cineasten, kappers, grimeurs en schoonheidsspecialisten, voor zover in redelijkheid eisen kunnen worden gesteld aan uiterlijke kenmerken.

Artikel 3

Als gevallen waarin de nationaliteit bepalend is, bedoeld in artikel 2, vijfde lid, onderdeel b, van de Algemene wet gelijke behandeling, worden aangemerkt de gevallen waarin het op grond van een regeling of praktijk van een organisatie op het gebied van sport of spel aan Nederlanders is voorbehouden om deel te nemen aan wedstrijden ter vertegenwoordiging van het land.

Artikel 4

Als gevallen als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Algemene wet gelijke behandeling, worden aangemerkt de gevallen waarin het belang van de bescherming van de persoonlijke integriteit van personen die niet of onvoldoende in staat moeten worden geacht om zichzelf tegen inbreuk van die integriteit te beschermen, zich verzet tegen gelijke behandeling van personen op grond van hun seksuele gerichtheid.

Of:

Als gevallen als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Algemene wet gelijke behandeling, worden aangemerkt de gevallen waarin het belang van de bescherming van de persoonlijke integriteit van kinderen en jeugdigen, dieren en overledenen zich verzet tegen gelijke behandeling van personen op grond van hun seksuele gerichtheid.

Of:

Als gevallen als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Algemene wet gelijke behandeling, worden aangemerkt die gevallen waarin gelijke behandeling op grond van seksuele gerichtheid in strijd zou komen met de bescherming van de diegenen op wie de seksuele gerichtheid van die persoon is gericht.

Of:

Als gevallen als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Algemene wet gelijke behandeling, worden aangemerkt die gevallen waarin het gaat om een seksuele gerichtheid die, indien daaraan uiting zou worden gegeven, strafbare feiten zou opleveren, en de gelijke behandeling van een persoon met een dergelijke seksuele gerichtheid in strijd zou komen met de bescherming van de rechten van anderen.